

EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 21.12.2022
SWD(2022) 433 final

PRACOVNÍ DOKUMENT ÚTVARŮ KOMISE

SOUHRN ZPRÁVY O POSOUZENÍ DOPADŮ

Průvodní dokument k

prováděcímu nařízení Komise,

**kterým se stanoví seznam konkrétních datových souborů s vysokou hodnotou a opatření
pro jejich zveřejnění a opakované použití**

{C(2022) 9562 final} - {SEC(2022) 450 final} - {SWD(2022) 431 final} -
{SWD(2022) 432 final}

Souhrnný přehled
Posouzení dopadů prováděcího nařízení Komise, kterým se stanoví seznam datových souborů s vysokou hodnotou a opatření pro jejich zveřejnění a opakované použití
A. Potřeba opatření
V čem spočívá problém a proč se jedná o problém na úrovni EU?
Veřejný sektor produkuje obrovská množství dat (např. meteorologické údaje, digitální mapy, statistiky a právní informace), která jsou cenným zdrojem pro digitální ekonomiku. Slouží k vytváření datových služeb a aplikací, k efektivnějšímu poskytování soukromých a veřejných služeb a k informovanějšímu rozhodování. Hlavním problémem je, že tato data – informace veřejného sektoru – se znovu nevyužívají, přinejmenším ne v takovém rozsahu, který by umožnil využít jejich socioekonomický potenciál. Příčinou jsou dva okruhy překážek. První je překážka v přístupu na trh, která vyplývá z uplatňování poplatků za opakované použití. Druhým okruhem překážek je nízká interoperabilita (nekompatibilní licenční podmínky a nízká technická/sémantická standardizace dat) a špatná strojová čitelnost dat (včetně přístupu prostřednictvím rozhraní pro programování aplikací – API). Tento problém je společný pro všechny údaje veřejného sektoru, ale nejpálčivější je u datových souborů s vysokou hodnotou v šesti oblastech: údaje o společnostech a o jejich vlastnictví, geoprostorové údaje, údaje z pozorování Země a o životním prostředí, meteorologické údaje, údaje o mobilitě a statistiky. Po těchto datových souborech je vysoká poptávka, ale jejich opětovné využití je nižší, než by mělo být, a to kvůli přetrvávajícím překážkám. Problém se týká všech uživatelů, kteří je opakovaně používají: nekomerčních (nevládní organizace, výzkumní pracovníci a veřejnost) i komerčních uživatelů – většinou začínajících a malých podniků, které nemají prostředky na počáteční investice do získávání údajů.
Čeho by mělo být dosaženo?
Hlavním cílem politiky je zvýšit opakované použití informací veřejného sektoru ve prospěch ekonomiky (komerční opětovné využití) a společnosti (nekomerční opakované použití, např. pro účely ochrany životního prostředí nebo transparentnosti).
Jakou přidanou hodnotu mají opatření na úrovni EU (subsidiarita)?
Vnitrostátní opatření ke stanovení a zpřístupnění nejdůležitějších kategorií údajů zavedlo pouze několik členských států (např. referenční údaje v Dánsku a Česku, údaje veřejného zájmu ve Francii). Cílem těchto opatření však není usnadnit používání údajů v celé EU. Index vyspělosti otevřených dat Evropského datového portálu navíc ukazuje, že v EU stále existují rozdíly v opakovaném využívání informací veřejného sektoru a že nejvhodnějším způsobem, jak je zmenšit, je opatření na úrovni EU. Přijetí prováděcího nařízení je právní povinností vyplývající ze směrnice o otevřených datech. Hodnocení směrnice v roce 2018 potvrdilo, že přinesla přidanou hodnotu pro zlepšení využívání veřejných údajů v celé EU. Stanovení seznamu datových souborů s vysokou hodnotou a opatření pro jejich zveřejnění a opakované použití je dalším krokem v dlouhodobé politice EU v oblasti veřejně přístupných údajů, jejímž cílem je harmonizovat a postupně zpřístupňovat údaje veřejného sektoru. Tento cíl podporují i členské státy.
B. Řešení

Prostřednictvím kterých možností lze cílů dosáhnout? Je některá možnost upřednostňována? Pokud ne, proč?
Rozsah řešení je z velké části stanoven v článku 14 směrnice o otevřených datech: data musí být vybrána ze šesti témat a musí být bezplatná, strojově čitelná a dostupná prostřednictvím rozhraní pro programování aplikací. Komise proto navrhla možnosti, které se týkají dvou dalších aspektů: rozsah identifikovaných datových souborů a požadavky na jejich zveřejnění a opakované použití. Proběhla analýza možností vyšší a nižší intenzity intervencí pro každé ze šesti témat. Tyto možnosti byly konzultovány se zúčastněnými stranami, přičemž byly posouzeny jejich náklady a přínosy. Upřednostňovanou variantou je varianta se smíšenou intenzitou založená na výsledku analýzy více kritérií. U jednotlivých témat optimalizuje rozsah dat a způsob zveřejnění. Přístup s nižší intenzitou uplatňuje na údaje o společnostech, geoprostorové údaje a údaje o mobilitě a přístup s vyšší intenzitou na statistické údaje, údaje o životním prostředí a meteorologické údaje.
Jaké jsou názory jednotlivých zúčastněných stran? Kdo podporuje kterou možnost?
U všech iniciativ v oblasti otevřených dat lze obvykle pozorovat velké nadšení u dalších uživatelů (malé podniky vytvářející datové služby, výzkumní pracovníci, nevládní organizace), zatímco u veřejného sektoru (držitelé dat) tomu tak nebývá. To však závisí na tématu dat (např. statistické úřady jsou velmi vstřícné, přestože jsou držiteli dat). Všichni uživatelé dávají přednost přístupu s vyšší intenzitou. Subjekty veřejného sektoru se obávají možných nákladů (zejména jednorázových nákladů na zřízení rozhraní pro programování aplikací). Upřednostňovaná varianta se smíšenou intenzitou zohledňuje obě stanoviska.
C. Dopad upřednostňované možnosti
Jaké jsou výhody upřednostňované možnosti (je-li nějaká doporučena, jinak uveďte výhody hlavních možností)?
V případě upřednostňované smíšené varianty se odhaduje, že hodnota ekonomiky v oblasti informací veřejného sektoru / datových souborů s vysokou hodnotou vzroste v roce 2028 na 276 miliard EUR. Očekává se, že poměr k HDP v roce 2028 vzroste na 2,00 % oproti 1,85 % v případě, že nebudou přijata žádná opatření (základní scénář). To znamená, že upřednostňovaná možnost má ve srovnání s výchozím stavem přírůstek ve výši 21 miliard EUR. Je to také o 8 miliard EUR více než hodnota realizace možnosti s nižší intenzitou (268 miliard EUR). Celkový dopad má přímé a nepřímé účinky. V roce 2028 by nepřímý budoucí účinek realizace upřednostňované možnosti činil 201 miliard EUR. To je o 16 miliard EUR více než základní scénář (185 miliard EUR). Přímý účinek upřednostňované možnosti je 75 miliard EUR, což představuje přírůstek ve výši 6 miliard EUR ve srovnání se základním scénářem v roce 2028. Výše uvedené údaje jsou odhady, protože je obtížné vyčíslit konkrétní přínosy odpovídající jednomu datovému souboru – jejich hodnotu je často lepší vyjádřit v kombinaci s jinými datovými soubory. Na základě rámce vytvořeného v rámci studie posouzení dopadů byly datové soubory spojeny se souborem ukazatelů z různých makroekonomických oblastí, spolu s výsledky sekundárního výzkumu a příspěvky různých zúčastněných stran. Kromě odhadovaného hospodářského dopadu by iniciativa měla mít i sociální a přínos a přínos pro životní prostředí. Více informací o podnicích má jasný společenský přínos, mimo jiné pro boj proti trestné

činnosti (včetně finančních trestných činů), větší zapojení veřejnosti a odpovědnost vlády (např. veřejná podpora podniků). Očekává se, že opakované použití údajů o životním prostředí, údajů o prostorové mobilitě a meteorologických údajů přispěje mimo jiné k výzkumu změny klimatu, snížení znečištění ovzduší ve městech a zlepšení dopravní infrastruktury. Opatření ke zvládnutí pandemie COVID-19 také ukázala, jak důležitá je geolokalizace nemocnic, příslušné infrastruktury a osob.
Jaké jsou náklady na upřednostňovanou možnost (je-li nějaká doporučena, jinak uveďte náklady na hlavní možnosti)?
Náklady se u jednotlivých témat dat liší. Vyhodnocení nákladů je též složité z několika důvodů. Je obtížné oddělit náklady na datové soubory s vysokou hodnotou od nákladů na opakované použití jiných datových souborů, protože infrastrukturu IT v některých případech nelze použít pouze pro datové soubory s vysokou hodnotou (např. pokud je modernizace infrastruktury stanovena jinými právními předpisy, jako je směrnice INSPIRE, nebo pokud je součástí iniciativy na rozvoj digitalizace). Množství změn potřebných pro každý datový soubor a pro každý dotčený subjekt veřejného sektoru by se také velmi lišilo. Z dostupných obecných odhadů však vyplývá následující: • jednorázové náklady (např. na zřízení rozhraní pro programování aplikací) se pohybují v rozmezí od 24,9 milionu EUR (nízký odhad) do 435,9 milionu EUR (vysoký odhad), přičemž střední odhad činí přibližně 122,3 milionu EUR, • opakující se náklady (např. ztráta příjmů a zdrojů potřebných ke zvýšení kvality údajů do roku 2028) se odhadují na 473,6 milionu EUR. Část nákladů lze kompenzovat prostřednictvím financování z programu Digitální Evropa, který je speciálně určen na snížení zátěže spojené se zveřejňováním datových souborů s vysokou hodnotou.
Jaký je dopad na malé podniky a na konkurenceschopnost?
Zvýšená dostupnost dat podpoří podnikání a povede ke vzniku nových společností, i když v různé míře v každém tématu dat (např. vzhledem k aktuální dostupnosti dat podle témat a jejich vyspělosti). Celkově by otevřená dostupnost datových souborů s vysokou hodnotou měla vést k vytvoření 537 000 nových společností v roce 2028, oproti 485 000 v roce 2024. Kromě podpory zakládání nových společností mohou být datové soubory s vysokou hodnotou důležitým prostředkem pro začínající podniky, kterým umožní ověřit jejich podnikatelské záměry a přilákat investory. Programy datových inkubátorů prokázaly souvislost mezi silnou a proaktivní politikou veřejně přístupných údajů v členských státech a počtem úspěšných začínajících podniků zaměřených na data, které pocházejí z těchto zemí. Otevřená data mohou nepřímo posílit i malé podniky: někteří jsou ve zpracování otevřených dat natolik zkušení, že se datová softwarová řešení stávají jedním z jejich hlavních produktů. Dostupnost bezplatných dat pomáhá v neposlední řadě vyvažovat postavení malých podniků ve srovnání s velkými technologickými společnostmi (pro které náklady na získávání dat nepředstavují výraznou překážku).
Očekávají se významné dopady na vnitrostátní rozpočty a správní orgány?
Všechny výše uvedené náklady ponese orgány veřejné správy, ale nejvýznamnější náklady budou jednorázové (zřízení rozhraní pro programování aplikací). U některých údajů, za které další uživatelé v současnosti platí (zejména údaje o společnostech, počasí a katastrálních parcelách), budou náklady ovlivněny tím, že se tyto údaje stanou bezplatnými. Směrnice však stanoví, že členské státy mohou využít

dvouletého období na přizpůsobení. Dostupnost bezplatných dat a jejich strojová čitelnost by navíc měla snížit náklady na zpracování dat (bez fakturace, bez zpracování žádostí) a zvýšit efektivitu správy dat, čímž se ve střednědobém horizontu sníží celkové náklady.
Očekávají se jiné významné dopady?
Nebyly zjištěny žádné další významné dopady.
Co proporcionalita?
Upřednostňovaná možnost zohledňuje požadavky na proveditelnost a proporcionalitu. Aby se minimalizovaly právní potíže (např. zajištění souladu s právními předpisy EU o ochraně údajů) a snížily náklady, upřednostňovanou možností u následujících témat je přístup s nižší intenzitou: geoprostorové údaje, údaje o mobilitě a údaje o společnostech.
D. Návazná opatření
Kdy bude tato politika přezkoumána?
Přezkum základního právního aktu (směrnice 2019/1024) může začít v roce 2025. Šest témat uvedených ve směrnici však může být doplněno aktem v přenesené pravomoci a konkrétní soubory údajů mohou být kdykoli změněny prostřednictvím prováděcích aktů.